

Ajuntament de Barcelona

L'ECOSISTEMA DE LES TIC DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A BARCELONA

elaborat per:

L'ECOSISTEMA DE LES TIC DES DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE A BARCELONA

Estudi realitzat per **Eticas Foundation** per a l'Ajuntament de Barcelona en el marc del **Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020)**. L'estudi ha estat liderat per la **Regidoria de Feminismes i LGTBI** (Departament de Transversalitat de Gènere) amb la col·laboració del **Comissionat de Tecnologia i Innovació Digital i Barcelona Activa**.

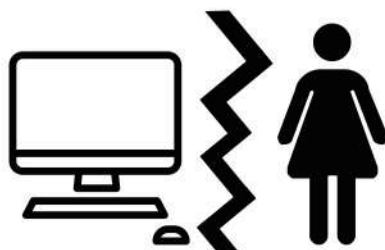
L'objectiu de l'estudi és analitzar la situació i desigualtats de gènere de les dones en la tecnologia a Barcelona atenent a 4 àmbits: investigació i educació, laboral, associatiu i de les polítiques públiques.

Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC): eines tecnològiques, serveis i productes que ens permeten intercanviar informació i comunicar-nos. S'inclouen en aquest marc les telecomunicacions, els ordinadors, Internet en un sentit ampli i també el sector de mitjans i continguts digitals. *Women active in ICT sector*

Bretxa digital: tipus d'exclusió digital que correlaciona amb factors com l'edat, la pertinença ètnica, la categoria socioprofessional, el lloc o país de residència o el sexe.

Bretxa digital de gènere: En els seus inicis, el terme només es referia a les diferències d'accés a les tecnologies per part de les dones; no obstant això, el concepte s'ha anat estenent també a l'estudi de les desigualtats en l'ús, l'apropiació i les possibilitats de participació en el disseny i desenvolupament tecnològic. Tipus - o dimensions - de bretxa digital de gènere:

- **Bretxa d'accés a les tecnologies:** fa referència a l'acció d'acostar-se o disposar de les infraestructures TIC. En particular a infraestructura, equipament, dispositius o Internet.
- **Bretxa de creació:** S'utilitza per definir el conjunt d'habilitats tècniques, cognitives i socials necessàries per exercir tasques en entorns digitals i tecnològics. Fa referència a la participació desigual de dones i homes en la configuració i desenvolupament de tot l'entramat TIC (creació i disseny de programes, gestió de xarxes, consultoria informàtica, etc.). Està relacionada amb la bretxa del coneixement i, més específicament, amb les "habilitats digitals" (*digital skills*) necessàries per viure i treballar en societats caracteritzades per la importància creixent de la informació i del coneixement; el que s'anomena *digital literacy*.
- **Bretxa en l'ús i en els tipus d'ús:** es relaciona amb l'ús dels serveis o aplicacions TIC més avançats (xats, escoltar la ràdio, penjar continguts, accedir a determinats serveis, etc.). Fa referència a les diferències en els beneficis generals que les TIC proporcionen a homes i dones per satisfer una necessitat o per realitzar certes activitats en el terreny de la comunicació o l'oci.

INFRRAPRESENTACIÓ DE LES DONES EN ELS SECTORS ESTRATÈGICS DE L'EDUCACIÓ, LA INVESTIGACIÓ I L'OCUPACIÓ RELACIONATS AMB LES ENGINYERIES I LES TIC EN GENERAL

Per què les nenes no s'interessen per la tecnologia?

● Estereotips de gènere

Tot i que nens i nenes tenen les mateixes habilitats i capacitats en l'ús i aprenentatge de les tecnologies, les noies infravaloren les seves competències al respecte degut a la pressió social i els estereotips de gènere, que esbiaixa les seves expectatives professionals. Font: Informe PISA 2015

● Rols de gènere

La distribució desigual del treball entre dones i homes basada en rols de gènere es manifesta en l'assignació tradicional als homes de tasques més relacionades amb el lideratge i el poder i a les dones amb feines més relacionades amb la responsabilitat de la cura i de l'àmbit privat.

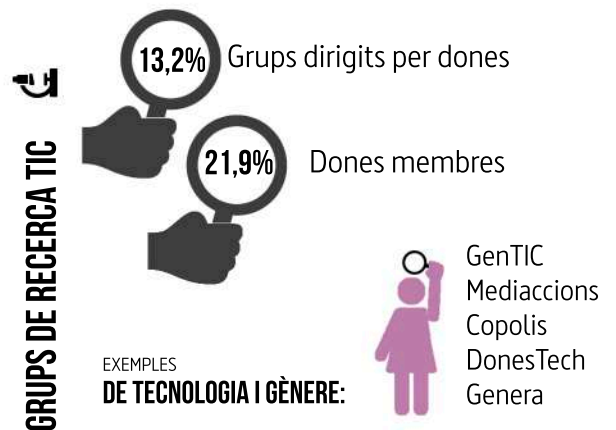
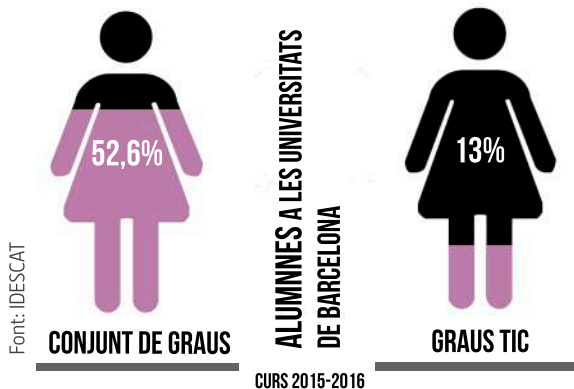
● Manca de models o referents

Tan sols el 7,5% dels referents culturals i científics que apareixen en els llibres de text de l'ESO són dones. La manca de referents femenins dificulta les oportunitats de les noies per escollir carreres científiques. Font: Anàlisi de la ausència de mujeres en los manuales de la ESO

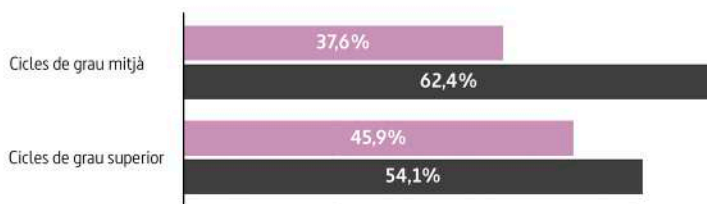

El **54,16%** de l'alumnat de **BATXILLERAT SÓN NOIES**
En el **BATXILLERAT TECNOLÒGIC** només el **45,32%**

EDUCACIÓ UNIVERSITÀRIA

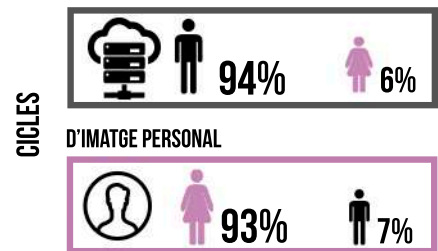

FORMACIÓ PROFESSIONAL

*Font: Anuari Fundació BCN FP

D'INFORMÀTICA I COMUNICACIÓ

PROPOSTES

- **Plans d'estudis:** inclusió de la problemàtica dels estereotips associats als àmbits tecnològics i la reflexió sobre la infrarepresentació de les dones; inclusió de la perspectiva de gènere; **activitats extraescolars** públiques i inclusives dirigides a fomentar les vocacions tecnològiques.
- **Fomentar els referents femenins de l'àmbit tecnològic.** Campanyes a les escoles dirigides a trencar els estereotips i a visibilitzar les dones tecnòlogues.
- Programes **d'acompanyament** i **orientació professional** per als i les joves que mostrin les possibilitats de treball d'àmbit social accessibles des de la ciència i la tecnologia.
- **Pacte** entre agents socials, educatius i empreses per afavorir les polítiques d'inclusió a tots els nivells educatius.

ASSOCIATIU I COMUNITARI

L'ÀMBIT ASSOCIATIU A CATALUNYA

Enforteix la democràcia i la participació ciutadana

Un **4%** són **ASSOCIACIONS DE DONES**

Fons propis 60%
Fons públics 30%
Recursos privats 10%

ASSOCIACIONS DE DONES

Finançament

Fons propis 32%
Fons públics 57%
Recursos privats 11%

CONJUNT D'ASSOCIACIONS

+ 20.000 ASSOCIACIONS

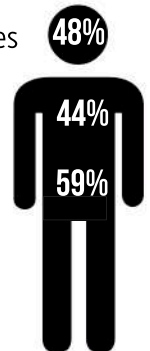
*Font: Informe Panoràmic

52% Persones associades

56% Assemblees

41% Presidència

48%

44%

59%

només un **1%** treballa en àrea de mitjans i TIC

ASSOCIACIONS DE DONES TIC A BARCELONA

EXEMPLES DE

Femdevs	La Bonne	Women in Mobile
Girls in Lab	Girls in Tech	Mujeres Tech
Pyladies BCN	Dones en Xarxa	AMIT
Ciberdona	Dones Tech	Women in Games

POLÍTiques PÚBLIQUES EN L'ÀMBIT ASSOCIATIU

- Suport econòmic a partir de la línia de subvencions Impulsem el que Fas: **Hackaton de dones** (Open data Barcelona)
- Reforç de les **xarxes** locals i internacionals de dones en l'àmbit TIC
- Suport econòmic al projecte **Wikidones** del Centre de Cultura de Dones Francesca Bonnemaison

PROPOSTES

Creació d'una **base de dades completa** i accessible d'associacions de l'àmbit TIC.

Crear i **enfortir les xarxes** entre associacions del sector TIC i associacions de dones.

Incloure la **perspectiva de gènere de forma transversal** en esdeveniments i congressos.

Visibilitzar les dones del sector i promocionar el seu treball.

Augmentar el **finançament públic** de les associacions de dones.

MASCULINITZACIÓ DE L'ÀMBIT TIC

A Europa, de cada **1.000** dones que treballen, només **4** ho fan al sector TIC.

Les dones es veuen afectades pel “**sostre de vidre**” ja que s'enfronten a més limitacions per ascendir laboralment.

Les dones amb majors **responsabilitats** dins el sector TIC suposen **un 19,2%**

Menor percentatge de dones empresàries i emprenedores en el sector de les TIC.

Women Active in ICT sector. Comisión Europea (2013)

PERCENTATGE DE LLOCS DE TREBALL D'ESPECIALISTES TIC OCUPATS PER DONES

Font: Eurostat

- **Tradicions i estereotips culturals**
Creences i percepcions que el sector TIC és més apropiat per als homes.
- **Invisibilització del talent femení**
La majoria de models de referència en el sector TIC són homes.
- **Cultura empresarial masculinitzada.**
La manca de plans d'igualtat i de mesures vers la igualtat d'oportunitats en les empreses discrimina a les dones en l'accés a càrrecs de decisió i poder.

SEGREGACIÓ VERTICAL

La major part de càrrecs directius estan ocupats per homes

SOSTRE DE VIDRE

En les empreses tecnològiques les dones ocupen llocs en finances i administració (49%), màrqueting (32%), recursos humans (26%) i comercial (19%). Baròmetre CTECNO 2016

SECTOR TIC A BARCELONA

NOMÉS 1 DE CADA 3 PERSONES DEL SECTOR SÓN DONES (34,2%)

BRETXA SALARIAL GENERAL: 22%
BRETXA SALARIAL SECTOR TIC: 10%

37.846 € **33.800 €**
Salari mitjà 2016

Font: Ajuntament de BCN

Més de **2.700** empreses

210 parcs tecnològics

Més de **54.000** llocs de treball

PROPOSTES

Plans d'igualtat: conciliació laboral, integració de la perspectiva de gènere, no discriminació en els processos de selecció i promoció, accions positives, garantir la remuneració igualitària, creació de sinergies amb altres institucions. Protocols contra el assetjament sexual i per raó de sexe.

Diagnosticar las desigualtats de gènere en el l'àmbit empresarial de las TIC i generació de **dades desagregades** per sexe.

Donar visibilitat a les dones en els esdeveniments tecnològics: Mobile World Congress, Smart City Expo...

Identificar, valorar i intercanviar **bones pràctiques** en empreses.

Afavorir la **creació de xarxes de dones** en el sector.

INTERNACIONALS

- 2003- 2005 **Cimera Mundial de la Societat de la Informació**. Ginebra i Tunísia
- 2013. **Comissió de la Condiició Jurídica i Social de la Dona**: donar suport al desenvolupament de les TIC com a recurs per a l'empoderament de les dones.
- 2013: Informe **Women Active in ICT Sector**. Comissió Europea
"És indispensable que la dona no només es beneficiï de la tecnologia, sinó que també participi en el procés des de l'etapa de disseny fins a les d'aplicació, supervisió i avaluació". Quarta Conferència Mundial sobre la Dona. Beijing, 1995

ESPANYA

- 2002. **Comissió de dones i Ciència del CSIC**
- 2004. **Incorporació de mesures contra la desigualtat de gènere en R+D+I**
- 2007. **Llei orgànica per a la igualtat efectiva d'homes i dones**
- 2011. **Llei de Ciència, Tecnologia i Informació**
- 2014. **Pla d'acció per a la igualtat d'oportunitats de dones i homes en la societat de la informació**

CATALUNYA

- Estatut de Catalunya**. Article 41: perspectiva de gènere
- Llei d'Educació**
Pla per la **igualtat de gènere en el sistema educatiu**
- Pla Estratègic de Politiques de Dones de la Generalitat 2012-2015**
2015. **Llei d'Igualtat efectiva de dones i homes**
- Resolució BSF/362/2015**. Bases per a la concessió de subvencions a entitats privades sense ànim de lucre per a la realització de projectes per promoure la igualtat efectiva de dones i homes.

BARCELONA

- Regidoria de Feminismes i LGTBI**
Pla per la justícia de gènere (2016-2020)
- Comissionat de tecnologia i Innovació Digital (CTID)**
Pla Barcelona Ciutat Digital
- Barcelona Activa**
Estratègia per a l'ocupació de Barcelona (2017-2020)
Mesura de govern del Parc Tecnològic de Barcelona Activa

PROJECTES I INICIATIVES LABORALS

Reptes per l'empoderament de les dones a la indústria tecnològica amb D_lab de la MWC

Promoció i recolzament de la presència de les dones en l'àmbit TIC: Mobile World Capital, SCEXPO, Womenlidertic, Fem Talent, ...

Generació de coneixement i dades: estudis sobre ecosistema de les TIC des de la perspectiva de gènere, reforç de la perspectiva de gènere Baromentre Ctecno

Fomentar projectes emprenedors i empresarials de dones en sectors tecnològics: incubadora MEDIATIC, la Comunicadora, ...

Promoció de dones en llocs de poder i de decisió: Escola de Dones Professionals, Directives i Emprenedores

PROJECTES I INICIATIVES

Pla DonaTIC
Red Omnia
PunTIC
Pla STEMcat
Cercador d'expertes
Tallers de formació TIC per a les assoc. de dones
Women LiderTIC
Servei d'igualtat i Qualitat en el treball per empreses

PROJECTES I INICIATIVES EDUCATIVES

Suport a la Steam Conference 2018
Suport al Technovation Challenge
Colaboració RSC amb Girls Power Tech de Cisco
Capacitació Tecnològica i Alfabetització digital amb perspectiva de gènere
Projecte Parc Tecnològic amb les escoles de Nous Barris

PROPOSTES

- Fomentar la presència de **dones en càrrecs públics** i directius en el sector de las TIC.
- Treballar des de la transversalitat** en la incorporació de la **perspectiva de gènere** en totes les mesures polítiques.
- Accions de **sensibilització envers les dones i les TIC**: Dia Internacional de les nenes i la ciència, Girls in ICT Day, xerrades...

Handwritten text at the top of the page, including a header with a date and a reference number.

Handwritten text in the upper section of the page, continuing the document's content.

Handwritten text in the middle section of the page, showing a continuation of the narrative.

Handwritten text in the lower section of the page, providing further details.

Handwritten text in the lower section of the page, showing the end of a paragraph.

Handwritten text in the lower section of the page, continuing the document's content.

Handwritten text in the lower section of the page, showing a continuation of the narrative.

Handwritten text in the lower section of the page, providing further details.

Handwritten text in the lower section of the page, showing the end of a paragraph.

Handwritten text in the lower section of the page, continuing the document's content.

Handwritten text in the lower section of the page, showing a continuation of the narrative.

Handwritten text in the lower section of the page, providing further details.

Handwritten text in the lower section of the page, showing the end of a paragraph.

Handwritten text in the lower section of the page, continuing the document's content.

Handwritten text in the lower section of the page, showing a continuation of the narrative.

Handwritten text in the lower section of the page, providing further details.

Handwritten text in the lower section of the page, showing the end of a paragraph.